ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ) ΤΗΣ 16ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1981 [1]

Gordon Craigie Bowden καί ἄλλοι κατά Ἐπιτροπῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων

«Ὑπάλληλοι — τιμή συναλλάγματος γιά τόν ὑπολογισμό τῶν συντάξεων»

Ὑπόθεση 153/79

Περίληψη

Ὑπάλληλος — Προσφυγή — Προσφυγή κατά κανονισμοῦ — Μή θλαπτική πράξη — Ἀπαράδεκτο

(Συνθήκη ΕΟΚ ἄρθρο 173· κανονισμός ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων, ἄρθρα 90 καί 91· κανονισμοί τοῦ Συμβουλίου 3085/78 καί 3086/78 περί τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων)

Ἐπειδή οἱ κανονισμοί 3085/78 καί 3086/78 ἔχουν γενική ἐφαρμογή, οἱ προσφεύγοντες δέν δύνανται νά ὑποστηρίξουν ὅτι συνιστοῦν ἀποφάσεις πού τούς ἀφοροῦν ἄμεσα καί ἀτομικά πρός τόν σκοπό ἀμφισβητήσεως τοῦ κύρους τους θάσει τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης ΕΟΚ.

Ἡ ἁπλή ὑποβολή ἐνστάσεως δυνάμει τοῦ ἄρθρου 90 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων δέν ἀρκεῖ γιά νά δημιουργήσει ἔνδικο μέσο κατά πράξεως κανονιστικῆς φύσεως. Ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 90 παράγραφος 2 δέν ἐφαρμόζεται παρά μόνον στήν περίπτωση, κατά τήν ὁποία ἡ ἁρμοδία γιά τούς διορισμούς ἀρχή (ΑΔΑ) ἔλαβε ἀπόφαση ἤ παρέλειψε νά υἱοθετήσει μέτρο ἐπιβαλλόμενο ἀπό τόν κανονισμό ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως καί ἐφ' ὅσον ἡ ἐνέργεια αὐτή τῆς ΑΔΑ συνιστᾶ πράξη θλαπτική.

Στήν ὑπόθεση 153/79

GORDON CRAIGIE BOWDEN ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ, ὑπάλληλοι τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἐκπροσωπούμενοι ἀπό τόν Francis Jacobs, τοῦ Middle Temple, barrister, μέ ἀντίκλητο στό Λουξεμβοῦργο τόν G. W. Clarke, 3, rue Dante,

προσφεύγοντες,

κατά

1 — Γλῶσσα διαδικασίας: ἡ ἀγγλική.

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, ἐκπροσωπουμένης ἀπό τόν νομικό της σύμβουλο, Thomas F. Cusack, μέ ἀντίκλητο στό Λουξεμβοῦργο τόν νομικό της σύμβουλο Mario Cervino, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθ' ἧς,

πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο τήν ἀκύρωση ἀποφάσεως τῆς καθ' ἧς περί ἀπορρίψεως τῆς ἐνστάσεως πού ὑπεβλήθη ἀπό τούς προσφεύγοντες βάσει τοῦ ἄρθρου 90 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων σχετικά μέ τήν ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμογή τῶν κανονισμῶν 3085/78 καί 3086/78 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1979,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρῶτο τμῆμα)

συγκείμενο ἀπό τούς T. Koopmans, πρόεδρο τμήματος, A. O'Keeffe καί G. Bosco, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: F. Capotorti
γραμματεύς: J. A. Pompe, βοηθός γραμματεύς

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά πραγματικά περιστατικά τῆς ὑποθέσεως, οἱ προτάσεις καί τά ἐπιχειρήματα πού ἀνέπτυξαν οἱ διάδικοι κατά τήν διάρκεια τῆς ἔγγραφης διαδικασίας ἔχουν συνοπτικῶς ὡς ἑξῆς:

I — Πραγματικά περιστατικά καί διαδικασία

Σύμφωνα μέ τόν κανονισμό ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων (ἄρθρο 82 παράγραφος 1 καί παράρτημα VIII, ἄρθρο 45 ἐδάφιο 3) οἱ δικαιοῦχοι συντάξεως δύνανται νά ζητήσουν τήν καταβολή της σέ βελγικά φράγκα, κατόπιν ἐφαρμογῆς ἑνός συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς πού διαφέρει ἀνάλογα μέ τήν χώρα διαμονῆς τοῦ συνταξιούχου. Τό ἄρθρο 5 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ 3084/78 τοῦ Συμβουλίου (Official Journal 1978, L 369, σ. 1) καθώρισε τόν συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς γιά τό Ἡνωμένο Βασίλειο σέ 144,1 %. Ἐπομένως, συνταξιοῦχος διαμένων στό Ἡνωμένο Βασίλειο πού εἶχε δικαίωμα συντάξεως ἴσο πρός Α ἐλάμβανε Α × 1,441 BF. Μετατρεπόμενο σέ λίρες στερλίνες βάσει τῆς τιμῆς

συναλλάγματος πού ἴσχυε τότε, τό ποσό αὐτό μετεφράζετο σέ σύνταξη (Σ)

$$\frac{A \times 1{,}441}{60} \text{ λιρῶν στερλινῶν.}$$

Ἄν, ἀντιθέτως, ὁ συνταξιοῦχος ἀπεφάσιζε ἡ καταβολή τῆς συντάξεώς του νά γίνεται σέ λίρες στερλίνες, ἡ μετατροπή της ἐπραγματοποιεῖτο σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 63 ἐδάφιο 3 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων, «βάσει τῶν ἰσοτιμιῶν πού γίνονται δεκτές ἀπό τό Διεθνές Νομισματικό Ταμεῖο, οἱ ὁποῖες ἴσχυαν τήν 1η Ἰανουαρίου 1965», δηλ. στήν τιμή τῶν 140 BF κατά λίρα καί ἡ σύνταξη ἀνήρχετο σέ

$$\frac{A \times 1{,}441}{140} \text{ λιρῶν στερλινῶν.}$$

Ἑπομένως, κατόπιν τῆς παραλείψεως τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν νά λάβουν ὑπ' ὄψη τίς μεταβολές τῶν τιμῶν συναλλάγματος τῶν νομισμάτων τῶν Κρατῶν μελῶν, ἕνα ἄτομο πού διαμένει στό Ἡνωμένο Βασίλειο, καί τό ὁποῖο ἐπέλεξε ἡ σύνταξή του νά καταβάλλεται σέ βελγικά φράγκα, ἐλάμβανε σύνταξη σημαντικά ὑψηλότερη ἀπό τόν συνταξιοῦχο ὁ ὁποῖος ἐπέλεξε ἡ σύνταξή του νά καταβάλλεται σέ λίρες στερλίνες.

Ἀποβλέποντας στήν διόρθωση αὐτῆς τῆς ἀνωμαλίας, τό Συμβούλιο ἐξέδωσε, τόν Δεκέμβριο 1978, τούς κανονισμούς 3085 καί 3086/78 (Official Journal L 369 σσ. 6 καί 8), οἱ ὁποῖοι ἐτροποποίησαν τίς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως σχετικά μέ τόν ὑπολογισμό τῶν συντάξεων.

Τό ἄρθρο 1 τοῦ κανονισμοῦ 3085/78 ὁρίζει:

«Τό ἄρθρο 63 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως ἀντικαθίσταται ἀπό τό ἀκόλουθο κείμενο:

Ἄρθρο 63

Οἱ ἀποδοχές τοῦ ὑπαλλήλου ἐκφράζονται σέ βελγικά φράγκα. Καταβάλλονται στό νόμισμα τῆς χώρας, στήν ὁποία ὁ ὑπάλληλος ἀσκεῖ τά καθήκοντά του.

Οἱ ἀποδοχές πού καταβάλλονται σέ ἄλλο νόμισμα ἐκτός τοῦ βελγικοῦ φράγκου ὑπολογίζονται βάσει τῶν ἰσοτιμιῶν πού ἴσχυαν γιά τήν ἐκτέλεση τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων τήν 1η Ἰουλίου 1978.

Ἡ ἡμερομηνία αὐτή μεταβάλλεται κατά τήν ἐτησία ἐξέταση τῶν ἀποδοχῶν, πού προβλέπεται στό ἄρθρο 65, ἀπό τό Συμβούλιο πού ἀποφασίζει κατόπιν προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς μέ τήν εἰδική πλειοψηφία πού προβλέπεται στήν παράγραφο 2 δεύτερο ἐδάφιο πρώτη περίπτωση τοῦ ἄρθρου 148 τῆς συνθήκης ΕΟΚ καί τοῦ ἄρθρου 118 τῆς συνθήκης Εὐρατόμ.

Ἐπιφυλασσομένης τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 64 καί 65 οἱ συντελεστές ἀναπροσαρμογῆς πού καθορίζονται βάσει τῶν ἄρθρων αὐτῶν προσαρμόζονται σέ περίπτωση μεταβολῆς τῆς προαναφερθείσης ἡμερομηνίας ἀπό τό Συμβούλιο, τό ὁποῖο, μέ ἀπόφαση πού ἐκδίδει σύμφωνα μέ τήν διαδικασία πού προβλέπεται στό τρίτο ἐδάφιο, προβαίνει στήν διόρθωση τῶν συνεπειῶν τῆς διακυμάνσεως τοῦ βελγικοῦ φράγκου σέ σχέση μέ τίς ἰσοτιμίες πού ἀναφέρονται στό δεύτερο ἐδάφιο.»

Ὁ κανονισμός 3086/78 προέβη στήν προσαρμογή τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς οἱ ὁποῖοι ἐφαρμόζονται στίς ἀποδοχές καί συντάξεις τῶν ὑπαλλήλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων. Τό ἄρθρο 1 παράγραφος 2 ὁρίζει ὅτι:

«Οἱ συντελεστές ἀναπροσαρμογῆς πού ἐφαρμόζονται στίς συντάξεις, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 82 παράγραφος 1 δεύτερο ἐδάφιο τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως καθορίζονται, ἀπό 1ης Ἀπριλίου 1979, ὡς ἀκολούθως ἀνάλογα μέ τήν χώρα τῶν Κοινοτήτων ὅπου οἱ δικαιοῦχοι συντάξεως δηλώνουν ὅτι ἔχουν κατοικία:

...

Ἡνωμένο Βασίλειο: 62,5.

...

Οἱ προσφεύγοντες ἰσχυρίζονται ὅτι τό συνδυασμένο ἀποτέλεσμα τῶν κανονισμῶν αὐτῶν εἶναι ἡ μείωση κατά ποσοστό ἀνώτερο τοῦ 50 % τῆς συντάξεως δικαιούχου, πού διαμένει στό Ἡνωμένο Βασίλειο καί ἔχει ἐπιλέξει ἡ σύνταξή του νά καταβάλλεται σέ βελγικά φράγκα. Ἀπό τῆς 1ης Ἀπριλίου 1979, ἡ σύνταξη ὑπολογίζεται σύμφωνα μέ τόν τύπο Σ = Α × 0,625 βελγικά φράγκα, ἀντί τοῦ τύπου Σ = Α × 1,441 βελγικά φράγκα.

Τήν 26η Ὀκτωβρίου 1979, ἡ καθ' ἧς ἤγειρε ἔνσταση ἀπαραδέκτου σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 91 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας.

Τό Δικαστήριο (πρῶτο τμῆμα), κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ καί μετ' ἀκρόαση τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως, ἐπεφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή ἀποδείξεων.

II — Αἰτήματα τῶν διαδίκων

Οἱ *προσφεύγοντες* ζητοῦν ἀπό τό Δικαστήριο:

«1. νά κηρύξει τούς κανονισμούς 3085 καί 3086/78 ἀνεφαρμόστους·

2. νά ἀκυρώσει τήν ἀπόφαση τῆς καθ' ἧς, μέ τήν ὁποία ἀπερρίφθη ἡ ὑποβληθεῖσα ἀπό τούς προσφεύγοντες ἔνσταση ὅσον ἀφορᾶ τήν ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμογή τῶν κανονισμῶν αὐτῶν·

3. νά καταδικάσει τήν καθ' ἧς στά δικαστικά ἔξοδα».

Ἡ *Ἐπιτροπή* ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο:

«1. νά ἀπορρίψει τήν προσφυγή ὡς ἀπαράδεκτη·

2. νά καταδικάσει τούς προσφεύγοντες στά δικαστικά ἔξοδα».

III — Ἰσχυρισμοί καί ἐπιχειρήματα τῶν διαδίκων

Κατά τούς *προσφεύγοντες*, οἱ κανονισμοί 3085 καί 3086/78 εἶναι μή νόμιμοι. Ἐξεδόθησαν, ὅπως ἰσχυρίζονται, κατά παράβαση οὐσιωδῶν διαδικαστικῶν τύπων.

Τό Συμβούλιο παρέλειψε νά διαβουλευθεῖ μέ τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ συνθήκη (συνθήκη συγχωνεύσεως, ἄρθρο 24 παράγραφος 1). Ὁ κανονισμός 3085/78 μνημονεύει στό προοίμιό του τήν γνώμη τοῦ Κοινοβουλίου, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη στήν Ἐπίσημη Ἐφημερίδα τοῦ 1977, C 183. Ἐν τούτοις, ἡ γνώμη αὐτή ἀφοροῦσε πρόταση τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπό 2 Μαρτίου 1977 (JO 1977, C 99) περί εἰσαγωγῆς τῆς εὐρωπαϊκῆς λογιστικῆς μονάδος στόν κανονισμό ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων. Ἐπειδή ὁ κανονισμός 3085/78 οὐδεμία σχέση ἔχει μέ τήν εὐρωπαϊκή λογιστική μονάδα εἶναι δυνατόν νά συναχθεῖ ὅτι δέν ἔγινε δέουσα διαβούλευση μέ τό Κοινοβούλιο.

Πράγματι, τό Κοινοβούλιο στό ψήφισμά του λαμβάνει ὑπό σημείωση «τίς διαβεβαιώσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι οἱ προτάσεις της δέν θά θίξουν καθόλου τήν πραγματική ἀξία τῶν πρός τούς ὑπαλλήλους, ὑπό μορφή ἀποδοχῶν, συντάξεων καί ἀποζημιώσεων, καταβολῶν».

Οἱ προσφεύγοντες ἐπισημαίνουν ὅτι ἡ ἔλλειψη μιᾶς πραγματικῆς διαβουλεύσεως μέ τό Κοινοβούλιο ὅσον ἀφορᾶ τούς κανονισμούς 3085 καί 3086/78 ἐπιβεβαιοῦται ἀπό τό γεγονός ὅτι μόνο μετά τήν ἔκδοσή τους ἐγένοντο ἀντιληπτές οἱ ἐπιπτώσεις τους ἐπί τῶν ὑφισταμένων δικαιωμάτων.

Τό προοίμιο τοῦ κανονισμοῦ 3085/78 ἀναφέρεται στήν γνώμη τοῦ Δικαστηρίου. Οἱ προσφεύγοντες, ἀγνοοῦντες οἱαδήποτε διαβούλευση μέ τό Δικαστήριο, ὑποθέτουν ὅτι ἡ γνώμη αὐτή ἐξεδόθη, ὅπως καί ἐκείνη τοῦ Κοινοβουλίου, ἐπί τῆς προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς περί εἰσαγωγῆς τῆς εὐρωπαϊκῆς λογιστικῆς μονάδος στόν κανονισμό ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως. Οἱ προσφεύγοντες συμπεραίνουν ὅτι ἡ διαδικασία διαβουλεύ-

σεως πού προσδιορίζεται ἀπό τό ἄρθρο 24 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης συγχωνεύσεως δέν ἔχει ἀκολουθηθεῖ, πρᾶγμα πού καθιστᾶ τούς κανονισμούς 3085 καί 3086/78 μή νομίμους.

Οἱ προσφεύγοντες ὑποστηρίζουν ὅτι οἱ προαναφερθέντες κανονισμοί παραβιάζουν τό ἄρθρο 190 τῆς συνθήκης καθ' ὅσον στεροῦνται αἰτιολογίας.

Οἱ προσφεύγοντες περαιτέρω ἐπικαλοῦν ὅτι οἱ κανονισμοί 3085 καί 3086/78 συνιστοῦν *προσβολή κεκτημένων δικαιωμάτων.* Παρατηροῦν ὅτι σύμφωνα μέ τήν παγία νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, τό Συμβούλιο δέν ἔχει ἐξουσία τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως κατά παράβαση κεκτημένων δικαιωμάτων τῶν ὑπαλλήλων (droits acquis). Ἀπό τό κείμενο τοῦ παραρτήματος VIII τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως ἀναγνωρίζεται ὅτι, ἐφ' ὅσον τά συνταξιοδοτικά δικαιώματα προκύπτουν ἀπό τά συντάξιμα ἔτη, παρόμοια δικαιώματα παραχωροῦνται ὄχι μόνον σέ ἐκείνους πού ἔχουν ἀποχωρήσει τῆς ὑπηρεσίας καί λαμβάνουν ἤδη σύνταξη, ἀλλά σέ οἱονδήποτε συμπληρώνει μία περίοδο ὑπηρεσίας πού θεμελιώνει συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Ἐπί πλέον, πολλοί ὑπάλληλοι κατά τήν εἴσοδό τους στήν ὑπηρεσία τῆς Ἐπιτροπῆς μετέφεραν τό στατιστικό ἰσοδύναμο τῶν συνταξιοδοτικῶν δικαιωμάτων πού εἶχαν ἀποκτήσει, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11 παράγραφος 2 τοῦ παραρτήματος VIII, μέ τήν προσδοκία ὅτι θά ἐπωφελοῦντο ἀπό τίς διατάξεις πού ἴσχυαν ὅταν προέβησαν στήν μεταφορά αὐτή.

Οἱ προσφεύγοντες ὑπεστήριζαν ὅτι συνιστᾶ θεμελιώδη ἀρχή τοῦ δικαίου, τό ὅτι ὁ νόμος δέν δύναται νά στερήσει ἀναδρομικῶς ἕνα ἄτομο ἀπό κεκτημένα δικαιώματά (του). Νόμος πού ἐνεργεῖ ἀναδρομικῶς οὕτως ὥστε νά στερεῖ συνταξιοδοτικά δικαιώματα εἴτε συνταξιούχων εἴτε ἀτόμων ἐν ὑπηρεσία, παραβιάζει τήν γενική αὐτή ἀρχή δικαίου καί εἶναι ἀντίθετος πρός τήν πρακτική τῶν Κρατῶν μελῶν καθ' ὅσον ἀφορᾶ τό συνταξιοδοτικό καθεστώς τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Κατά συνέπεια, τά κεκτημένα δικαιώματα πού ἀπεκτήθησαν λόγω συμπληρωμένων περιόδων ὑπηρεσίας καί τά δικαιώματα πού μετεφέρθησαν στό κοινοτικό συνταξιοδοτικό καθεστώς πρέπει νά διέπονται ἀπό τίς διατάξεις πού ἴσχυαν κατά τήν ἡμερομηνία τῆς συστάσεως τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν.

Οἱ προσφεύγοντες διακρίνουν μεταξύ τῶν κυμαινομένων συντελεστῶν πού περιέχονται στούς τύπους γιά τόν ὑπολογισμό τῶν συντάξεων, ὅπως οἱ συντελεστές ἀναπροσαρμογῆς τοῦ κόστους διαβιώσεως, καί τῶν διατάξεων πού προσδιορίζουν τούς συντελεστές αὐτούς. Οἱ πρῶτοι δύνανται νά μεταβληθοῦν, ἐνῶ οἱ δεύτεροι ὄχι, διότι κάθε τροποποίηση θά ἔθιγε ἀναγκαστικῶς τήν βάση τοῦ καθορισμοῦ τῶν συνταξιοδοτικῶν δικαιωμάτων.

Ἡ *καθ' ἧς* προβάλλει προκαταρκτική ἔνσταση ἀπαραδέκτου τῆς προσφυγῆς καί ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 91 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, νά μήν προβεῖ στήν ἐξέταση τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ἀλλά νά ἀποφανθεῖ ἐπί τῆς ἐνστάσεως αὐτῆς.

Κατά τήν γνώμη τῆς καθ' ἧς ἡ προσφυγή εἶναι ἀπαράδεκτη γιά δύο λόγους:

— διότι οὔτε κατά τήν διαδικασία τοῦ ἄρθρου 179 τῆς συνθήκης ΕΟΚ καί τῶν ἄρθρων 90 καί 91 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως οὔτε κατά τήν διαδικασία τοῦ ἄρθρου 173 τῆς ἰδίας συνθήκης, δύνανται οἱ ὑπάλληλοι τῆς Κοινότητος νά προσβάλουν εὐθέως ἕναν κανονισμό τοῦ Συμβουλίου·

— διότι οἱ προσφεύγοντες δέν ἔχουν locus standi, δηλ. ἔννομο συμφέρον στήν διατύπωση κριτικῆς κατά τῶν κανονισμῶν 3085/78 καί 3086/78.

Ἡ καθ' ἧς ἰσχυρίζεται ὅτι δέν δύναται νά προσβληθεῖ κανονισμός τοῦ Συμβουλίου βάσει τοῦ ἄρθρου 184, ἐκτός ἐπ' εὐκαιρία διαφορᾶς πού ἀναφέρεται στό κῦρος τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ (συνεκδικασθεῖσες ὑποθέσεις 31 καί 33/62, *Milchwerke Heinz Wöhrmann* κατά *Ἐπιτροπῆς*, ECR 501).

Συνεπῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾶ τήν παροῦσα διαδικασία, οἱ κανονισμοί 3085 καί 3086/78 δέν δύνανται νά προσβληθοῦν παρά μόνο ἄν ἡ προσφυγή εἶναι δεκτή βάσει τοῦ ἄρθρου 179 ἤ τοῦ ἄρθρου 173.

Ἡ καθ' ἧς ὑποστηρίζει ὅτι ἡ προσφυγή δέν εἶναι δεκτή βάσει ἑνός ἀπό τά ἄρθρα αὐτά.

Τό ἄρθρο 179 ἀπονέμει στό Δικαστήριο ἁρμοδιότητα ἐπί ὁποιασδήποτε διαφορᾶς μεταξύ τῆς Κοινότητος καί τῶν ὑπαλλήλων της ἐντός τῶν ὁρίων καί σύμφωνα μέ τίς προϋποθέσεις πού ὁρίζει ὁ κανονισμός περί ὑπηρεσιακῆς τους καταστάσεως ἤ πού προκύπτουν ἀπό τό καθεστῶς πού τούς διέπει.

Τό ἄρθρο 91 ὁρίζει:

«Τό Δικαστήριο τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων εἶναι ἁρμόδιο ἐπί πάσης διαφορᾶς μεταξύ μιᾶς τῶν Κοινοτήτων καί ἑνός ἐκ τῶν προσώπων πού ἀναφέρονται στόν παρόντα κανονισμό, ἡ ὁποία ἀφορᾶ τήν νομιμότητα πράξεως πού βλάπτει τό πρόσωπο αὐτό κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 90 παράγραφος 2 (. . .).»

Τό ἄρθρο 90 παράγραφος 2 προσδιορίζει ὡς πράξεις τίς ἀποφάσεις πού ἐλήφθησαν ἀπό τήν ἁρμοδία γιά τούς διορισμούς ἀρχή, δηλ. στήν παροῦσα περίπτωση ἀπό τήν καθ' ἧς, ἤ τήν παράλειψη τῆς ἰδίας ἀρχῆς νά λάβει μέτρο πού ἐπιβάλλεται ἀπό τόν κανονισμό ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως.

Στήν ὑπόθεση 48/79, *Ooms* κατά *Ἐπιτροπῆς* (ECR 1979, σ. 3121), ἡ ὁποία ἀφοροῦσε προσβολή τῶν κανονισμῶν 3085 καί 3086/78, τό Δικαστήριο ἔκρινε ὅτι οἱ τελευταῖοι δέν ἀπετέλουν πράξεις κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 91 παράγραφος 2 καί ὅτι, κατά συνέπεια, δέν εἶχε ἁρμοδιότητα βάσει τοῦ ἄρθρου 179.

Ἡ καθ' ἧς συμπεραίνει ὅτι, ὑπό τό φῶς τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου στήν ὑπόθεση Ooms, ἡ παροῦσα προσφυγή εἶναι ἀπαράδεκτη στό πλαίσιο τοῦ ἄρθρου 179 τῆς συνθήκης. Οἱ προσφεύγοντες εἶχαν βεβαίως ὑποβάλει ἐνστάσεις βάσει τοῦ ἄρθρου 90 παράγραφος 2 πρό τῆς ἀσκήσεως τῶν προσφυγῶν τους ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, ἀλλά αὐτό δέν δύναται νά καταστήσει τό Δικαστήριο ἁρμόδιο, δεδομένου ὅτι ἡ οὐσία τῶν ἐνστάσεων, δηλ. ἡ ἀκύρωση τῶν κανονισμῶν 3085 καί 3086/78, ὑπερβαίνει τήν ἁρμοδιότητα τοῦ Δικαστηρίου.

Ἡ καθ' ἧς θεωρεῖ ὅτι ἡ προσφυγή εἶναι ἐπίσης ἀπαράδεκτη βάσει τοῦ ἄρθρου 173. Τό τελευταῖο ὁρίζει:

«Τό Δικαστήριο ἐλέγχει τήν νομιμότητα τῶν πράξεων τοῦ Συμβουλίου καί τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐκτός τῶν συστάσεων καί γνωμῶν. Γιά τόν σκοπό αὐτόν, εἶναι ἁρμόδιο νά ἀποφαίνεται ἐπί προσφυγῶν πού ἀσκοῦνται ἀπό Κράτος μέλος, τό Συμβούλιο ἤ τήν Ἐπιτροπή, λόγω ἀναρμοδιότητος, παραβάσεως οὐσιώδους τύπου, παραβάσεως τῆς παρούσης συνθήκης ἤ οἱουδήποτε κανόνος δικαίου σχετικοῦ μέ τήν ἐφαρμογή της ἤ λόγω καταχρήσεως ἐξουσίας.

Κάθε φυσικό ἤ νομικό πρόσωπο δύναται μέ τίς ἴδιες προϋποθέσεις νά ἀσκήσει προσφυγή κατά τῶν ἀποφάσεων πού ἀπευθύνονται σ' αὐτό, καθώς καί ἀποφάσεων πού, ἄν καί ἐκδίδονται ὡς κανονισμοί ἤ ἀποφάσεις πού ἀπευθύνονται σέ ἄλλο πρόσωπο, τό ἀφοροῦν ἄμεσα καί ἀτομικά.

Οἱ προσφυγές πού προβλέπονται στό παρόν ἄρθρο ἀσκοῦνται ἐντός δύο μηνῶν, ὑπολογιζομένων, κατά περίπτωση, ἀπό τήν δημοσίευση τῆς πράξεως, τήν κοινοποίησή της στόν προσφεύγοντα ἤ, ἐλλείψει δημοσιεύσεως ἤ κοινοποιήσεως, ἀπό τήν ἡμέρα κατά τήν ὁποία ὁ προσφεύγων ἔλαβε γνώση τῆς πράξεως.»

Ἄν καί οἱ σχετικοί κανονισμοί ἀποτελοῦν «πράξεις τοῦ Συμβουλίου» τῶν ὁποίων ἡ νομιμότης δύναται νά ἐλεγχθεῖ βάσει τοῦ ἄρθρου 173 παράγραφος 1, δέν δύνανται νά θεωρηθοῦν ὡς ἀποφάσεις, οἱ ὁποῖες, ἄν καί ἔχουν τήν μορφή κανονισμοῦ, ἀφοροῦν τούς προσφεύγοντες ἄμεσα καί ἀτομικά,

ἐφ' ὅσον ἐφαρμόζονται σέ ὅλους τούς ὑπαλλήλους τῆς Κοινότητος (ὑπόθεση 48/79, Ooms).

Ἐπί πλέον, ἡ καθ' ἧς τονίζει ὅτι οἱ ἐν λόγω «πράξεις» δέν προσεβλήθησαν ἐντός τῆς προβλεπομένης ἀπό τό ἄρθρο 173 παράγραφος 3 διμήνου προθεσμίας.

Ἐξ ἄλλου, ἡ καθ' ἧς ὑποστηρίζει ὅτι οἱ προσφεύγοντες δέν ἔχουν ἄμεσο καί κεκτημένο συμφέρον ὅσον ἀφορᾶ τήν οὐσία τοῦ αἰτήματός τους καί δέν ἔχουν, ἐπομένως, locus standi. Οἱ προσφεύγοντες δέν ἔχουν συμπληρώσει δεκαετῆ ὑπηρεσία. Ἔχουν μόνο προσδοκία ὅτι κάποτε θά ἀρχίσουν νά ἀποκτοῦν πιθανά δικαιώματα. Ἐν τούτοις, ἐπιδιώκουν νά ἐπιτύχουν τήν ἔκδοση ἀποφάσεως ὅσον ἀφορᾶ τήν μέθοδο σύμφωνα μέ τήν ὁποία τό συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα, ἐκφραζόμενο σέ θελγικά φράγκα, θά μετατρέπεται στό νόμισμα τῆς χώρας ὅπου θά λαμβάνουν τήν σύνταξή τους. Ὑπό τίς συνθῆκες αὐτές, οἱ προσφεύγοντες δέν δύνανται νά θεωρηθοῦν ὡς ἔχοντες θέβαιο καί ἄμεσο συμφέρον στήν διαφορά πού ἤχθη ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου.

Ἡ καθ' ἧς, ἄν καί ἐπιφυλάσσεται νά προβάλει τά ἐπιχειρήματά της ἐπί τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, παρατηρεῖ, πάντως, τά ἀκόλουθα ἐπί τῆς ἐκθέσεως τῶν περιστατικῶν ἀπό τούς προσφεύγοντες.

Τό Συμβούλιο δέν ἐμείωσε τίς συντάξεις μέ τούς κανονισμούς 3085 καί 3086/78. Ἁπλῶς ἔθεσε τέρμα σέ μία ἀνωμαλία πού προέκυπτε ἀπό τό γεγονός ὅτι, λόγω τῶν νομισματικῶν διακυμάνσεων ἀπό τό 1971 καί ἐντεῦθεν, οἱ συνταξιοῦχοι πού διέμεναν σέ χῶρες μέ ἀδύνατα νομίσματα, καί ἐλάμβαναν τήν σύνταξή τους σέ θελγικά φράγκα, ἐπετύγχανον ἀδικαιολόγητα οἰκονομικά πλεονεκτήματα.

Οἱ κανονισμοί 3085 καί 3086/78 δέν μετέβαλαν τό ποσό τῶν συντάξεων πού κατεβάλλοντο στούς ὑπαλλήλους πού εἶχαν ἀποχωρήσει τῆς ὑπηρεσίας.

Πρό τῆς θεσπίσεως τῶν κανονισμῶν 3085 καί 3086/78, ὁ συνταξιοῦχος πού διέμενε στό Ἡνωμένο Βασίλειο καί ἐπέλεγε ἡ σύνταξή του νά καταβάλλεται σέ στερλίνες ἐλάμβανε:

$$\Sigma = \frac{A \times 1{,}441}{140} \text{ λίρες στερλίνες}$$

Τώρα ἡ σύνταξή του θά εἶναι:

$$\Sigma = \frac{A \times 0{,}625}{60{,}75} \text{ λίρες στερλίνες}$$

Ἡ κατάσταση αὐτή παραμένει, ἐπομένως, ἀναλλοίωτη ἀφ' ὅτου οἱ ἀνωτέρω κανονισμοί ἐφαρμόζονται σ' αὐτόν.

Στήν ἀπάντησή τους ἐπί τῆς ἐνστάσεως ἀπαραδέκτου πού προεβλήθη ἀπό τήν Ἐπιτροπή, οἱ *προσφεύγοντες* ἀμφισθητοῦν τόν ἰσχυρισμό τῆς Ἐπιτροπῆς, σύμφωνα μέ τόν ὁποῖο τό Συμβούλιο δέν ἐμείωσε τίς συντάξεις, διότι οἱ προσθαλλόμενοι κανονισμοί στήν πραγματικότητα ἐπέφεραν μείωση τῶν συντάξεων κατά ποσοστό ἀνώτερο τοῦ 50 %.

Οἱ προσφεύγοντες τονίζουν ὅτι δέν ἐπιδιώκουν «νά προσθάλουν εὐθέως κανονισμό τοῦ Συμβουλίου»· ἡ προσφυγή τους ἀποσκοπεῖ στή ἀκύρωση τῆς ἀποφάσεως τῆς καθ' ἧς.

Ἡ ὑπόθεση 48/79, *Ooms* κατά *Ἐπιτροπῆς* δέν εἶναι, ἐπομένως, σχετική. Τό ἐρώτημα πού τίθεται στήν παροῦσα περίπτωση εἶναι ἄν προσφεύγων δύναται νά προσθάλει ἀπόφαση πού ἀπορρίπτει ἔνστασή του πού ἀφορᾶ τίς ἐπιπτώσεις πού ἔχει ἐπί τοῦ προσώπου του ἕνας κανονισμός.

Στό παρελθόν τό Δικαστήριο ἦταν διατεθειμένο νά προθεῖ στήν ἐξέταση τῆς νομιμότητος ἑνός κανονισμοῦ, ἐφ' ὅσον μία ἔνσταση θά εἶχε ὑποθληθεῖ προηγουμένως στό ὄργανο πού ἀπασχολεῖ τόν ὑπάλληλο καί ἡ ἀσκουμένη ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου προσφυγή θά ἀπηυθύνετο κατά τῆς ἀπορρίψεως τῆς ἐνστάσεως (ὑπόθεση 28/74, *Gillet* κατά *Ἐπιτροπῆς*, ECR 1975, σ. 463· ὑπόθεση 48/76, *Reinarz* κατά *Ἐπιτροπῆς καί*

Συμβουλίου, ECR 1977, σ. 291). Τό κείμενο τοῦ ἄρθρου 90 παράγραφος 2 καθιστᾶ σαφές ὅτι παρομοία προσφυγή εἶναι δεκτή, ἀκόμη καί ὅταν ἡ ἔνσταση ἔχει ἀπευθυνθεῖ κατά πράξεως γενικῆς ἐφαρμογῆς. Ἐπί πλέον, οἱ διατάξεις, οἱ σχετικές μέ τό δικαίωμα ἀσκήσεως προσφυγῆς ὑπό τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν δέν πρέπει νά ἑρμηνεύονται περιοριστικῶς καί σέ περίπτωση σιωπῆς τοῦ νόμου, δέν πρέπει νά συνάγεται ἕνας περιορισμός (ὑπόθεση 25/62, *Plaumann* κατά *Ἐπιτροπῆς,* ECR 1963, σ. 197).

Οἱ προσφεύγοντες παρατηροῦν ὅτι ἄν ἡ παροῦσα προσφυγή ἦταν ἀπαράδεκτη, ἕνας προδήλως μή νόμιμος κανονισμός δέν θά ἠδύνατο ποτέ νά ἀμφισβητηθεῖ (ἐκτός ἀπό Κράτος μέλος, τό Συμβούλιο ἤ τήν Ἐπιτροπή). Αὐτό θά ἦταν ἰδιαιτέρως σοβαρό ἀπό τῆς ἀπόψεως τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, δεδομένου ὅτι οἱ ὑπάλληλοι πού θίγονται ἀπό κανονισμούς μή νομίμους δέν θά ἔχουν τήν δυνατότητα ἀσκήσεως ἐναλλακτικοῦ ἐνδίκου μέσου.

Οἱ προσφεύγοντες ἀποκρούουν τό ἐπιχείρημα τῆς καθ' ἧς κατά τό ὁποῖο ἡ προσφυγή εἶναι ἀπαράδεκτη διότι οἱ ἀμφισβητούμενες πράξεις ἔχουν γενική ἐφαρμογή. Ἰσχυρίζονται ὅτι ἀκόμη καί ἄν γίνει δεκτό ὅτι οἱ πράξεις ἔχουν γενική ἐφαρμογή, θίγουν τούς προσφεύγοντες κατά τρόπο διαφορετικό ἀπό τούς ἄλλους κοινοτικούς ὑπαλλήλους.

Οἱ προσφεύγοντες συμπεραίνουν ὅτι κανονισμός πού ἀφορᾶ ὑπαλληλικά θέματα θά πρέπει νά δύναται νά ἀμφισβητεῖται εὐθέως μέ προσφυγή, ἀσκουμένη κατά τῆς ἀπορρίψεως μιᾶς διοικητικῆς ἐνστάσεως ἤ, τουλάχιστον, ὅταν ὁ κανονισμός εἶναι προδήλως μή νόμιμος ἤ θίγει ὁρισμένους ὑπαλλήλους κατά τρόπο διαφορετικό καί ἀρνητικό ἤ παράγει ἀναδρομικά ἀποτελέσματα. Μέ τήν ἐφαρμογή τῶν κριτηρίων αὐτῶν ἡ προσφυγή εἶναι δεκτή. Ἐπικουρικῶς, οἱ προσφεύγοντες ἰσχυρίζονται ὅτι τό ζήτημα πού παραδεκτοῦ θά ἔπρεπε νά ἐξετασθεῖ μετά τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως.

Ἀπορρίπτουν τούς ἰσχυρισμούς τῆς Ἐπιτροπῆς κατά τούς ὁποίους δέν ἔχουν ἄμεσο καί συγκεκριμένο συμφέρον συνδεόμενο μέ τό ἀντικείμενο τῆς προσφυγῆς. Παρατηροῦν ὅτι δέν ἐγείρουν τό πρόβλημα ὅσον ἀφορᾶ τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο τά συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα θά μετατρέπονται σέ ἄλλο νόμισμα, ἀλλά ὅτι ἡ προσφυγή τους ἀφορᾶ τούς συντελεστές ἀναπροσαρμογῆς οἱ ὁποῖοι, στήν περίπτωση τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, ἐμειώθησαν ἀπό τούς κανονισμούς 3085 καί 3086/78 κατά ποσοστό ἀνώτερο τοῦ 50 %.

Ἀκόμη καί ἄν τό Δικαστήριο θεωρεῖ ὅτι κανένα συνταξιοδοτικό δικαίωμα δέν ἀποκτᾶται μέχρι τῆς συμπληρώσεως δεκαετοῦς περιόδου ἤ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀποχωρήσεως ἀπό τήν ὑπηρεσία, οἱ ἀνωτέρω κανονισμοί θίγουν ἄμεσα καί ἀπό τήν στιγμή αὐτή τήν ἔννομη κατάσταση τῶν προσφευγόντων. Στήν ὑπόθεση 17/78, *Deshormes* κατά *Ἐπιτροπῆς,* ECR 1979, σ. 189, τό Δικαστήριο ἔκρινε ὅτι:

«Ἄν εἶναι ἀκριβές ὅτι πρό τῆς ἀποχωρήσεως ἀπό τήν ὑπηρεσία, πού συνιστᾶ ἀβέβαιο μελλοντικό γεγονός, τά συνταξιοδοτικά δικαιώματα ἀποτελοῦν ἐνδεχόμενα δικαιώματα, τά ὁποῖα γεννῶνται ἡμέρα μέ τήν ἡμέρα, εἶναι ἐξ ἴσου σαφές ὅτι ἡ διοικητική πράξη μέ τήν ὁποία ἀποφασίζεται ὅτι αὐτή ἡ περίοδος ἀπασχολήσεως δέν δύναται νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη γιά τόν ὑπολογισμό τῶν ἐτῶν τῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας θίγει ἄμεσα καί ἀπό τῆς στιγμῆς αὐτῆς τήν νομική κατάσταση τοῦ ἐνδιαφερομένου, ἀκόμη καί ἄν ἡ πράξη αὐτή δέν πρόκειται νά ἐκτελεσθεῖ παρά μεταγενεστέρως.»

Οἱ προσφεύγοντες πιστεύουν ὅτι παρόμοιες σκέψεις ἰσχύουν mutatis mutandis στήν παροῦσα περίπτωση. Ἡ ἰδία ἡ βάση καί ἡ λειτουργία τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς, πού ἐφαρμόζονται στίς συντάξεις, μετεβλήθησαν παρανόμως καί, ἐπί πλέον, μέ ἀναδρομική ἰσχύ κατά τό μέρος πού θίγουν ἤδη συμπληρωθεῖσες περιόδους ὑπη-

ρεσίας καί ἰσοδύναμες περιόδους ὑπηρεσίας, πού συνυπελογίσθησαν κατόπιν μεταφορᾶς πού ἐπραγματοποιήθη ἀπό ἄλλα συνταξιοδοτικά καθεστῶτα. Κατά συνέπεια, οἱ προσφεύγοντες δύνανται νά προβλέψουν τό ἀποτέλεσμα τῶν κανονισμῶν ἐπί τῶν συνταξιοδοτικῶν δικαιωμάτων τους, πού συνίσταται στήν μείωση τῶν ποσῶν πού ἀναλογοῦν στά δικαιώματα αὐτά κατά ποσοστό ἀνώτερο τοῦ 50 %. Ἄν καί εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ εὐχέρεια καταβολῆς τῆς συντάξεως σέ 6ελγικά φράγκα ἀποτελεῖ δυνατότητα τῆς ὁποίας οἱ προσφεύγοντες δύνανται νά ἐπωφεληθοῦν μόνο στό μέλλον, ὅπως καί ἡ ἀπόφαση ἐγκαταστάσεως στό Ἡνωμένο Βασίλειο, δέν δύνανται ἐν τούτοις νά ἀμφισ6ητηθεῖ ὅτι οἱ προσ6αλλόμενοι κανονισμοί τούς ἀποστεροῦν ἀπό τώρα τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἐπιλογῆς αὐτῆς.

Οἱ προσφεύγοντες ἰσχυρίζονται ὅτι ἔχουν ἐπαρκές συμφέρον ὅσον ἀφορᾶ τήν οὐσία καί ὅτι ἡ ἔνσταση ἀπαραδέκτου πού ἠγέρθη ἀπό τήν Ἐπιτροπή πρέπει νά ἀπορριφθεῖ. Ἐπικουρικῶς, δεδομένου ὅτι ἡ ἐγερθεῖσα ἀπό τήν Ἐπιτροπή ἔνσταση ἀπαραδέκτου 9έτει τό ἐρώτημα ἄν οἱ προσφεύγοντες ἔχουν ἐπαρκές συμφέρον ὅσον ἀφορᾶ τήν οὐσία τῆς ἐνστάσεώς τους, οἱ προσφεύγοντες εἶναι τῆς γνώμης ὅτι τό ἐρώτημα αὐτό ἀφορᾶ τήν οὐσία τῆς ὑποθέσεως καί ὅτι 9ά πρέπει νά ἐξετασθεῖ μετά τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως.

IV — Προφορική διαδικασία

Οἱ διάδικοι ἀνέπτυξαν τίς παρατηρήσεις τους προφορικῶς στίς συνεδριάσεις τῆς 19ης καί 20ῆς Φεβρουαρίου 1981.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του στήν συνεδρίαση τῆς 14ης Μαΐου 1981.

Σκεπτικό

1 Μέ δικόγραφο πού κατετέθη στήν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου τήν 2α Ὀκτω6ρίου 1979 οἱ προσφεύγοντες, δώδεκα ὑπάλληλοι τῆς Ἐπιτροπῆς, ἤσκησαν κατά τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 91 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων, προσφυγή μέ τήν ὁποία ζητοῦν ἀπό τό Δικαστήριο:

1) νά κηρύξει τούς κανονισμούς 3085/78 καί 3086/78 τοῦ Συμ6ουλίου, τῆς 21ης Δεκεμ6ρίου 1978, ἀνεφαρμόστους ὡς πρός τούς προσφεύγοντες·

2) νά ἀκυρώσει τήν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς, μέ τήν ὁποία ἀπερρίφθησαν οἱ διοικητικές ἐνστάσεις τῶν προσφευγόντων πού ἀφοροῦν τήν ἐφαρμογή ἐπ' αὐτῶν τῶν ἀνωτέρω κανονισμῶν.

2 Τά ἄρθρα 63 καί 64 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, ὅπως ἴσχυαν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1978, ὥριζαν ὅτι: «οἱ ἀποδοχές τοῦ ὑπαλλήλου ἐκφάζονται σέ 6ελγικά φράγκα· καταβάλλονται στό νόμισμα τῆς χώρας ὅπου ὁ ὑπάλληλος ἀσκεῖ τά καθήκοντά του· οἱ ἀποδοχές πού καταβάλλονται σέ ἄλλο νόμισμα ἐκτός τοῦ 6ελγικοῦ φράγκου ὑπολογίζονται 6άσει τῶν ἰσοτιμιῶν πού

δέχεται τό Διεθνές Νομισματικό Ταμεῖο καί ἴσχυαν τήν 1η Ἰανουαρίου 1965· οἱ ἀποδοχές τῶν ὑπαλλήλων πού ἐκφράζονται σέ βελγικά φράγκα ... προσαρμόζονται βάσει ἑνός συντελεστοῦ ἀναπροσαρμογῆς, ἀνωτέρου κατωτέρου ἤ ἴσου πρός τό 100 %, ἀνάλογα μέ τούς ὅρους διαβιώσεως στούς διαφόρους τόπους τοποθετήσεως. Ὁ συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς, ὁ ὁποῖος ἐφαρμόζεται στίς ἀποδοχές τῶν ὑπαλλήλων πού ἀπασχολοῦνται στίς προσωρινές ἕδρες τῶν Κοινοτήτων, εἶναι τήν 1η Ἰανουαρίου 1962 ἴσος πρός 100 %».

3 Τό ἄρθρο 82 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως προβλέπει ὅτι «οἱ συντάξεις (τῶν πρώην ὑπαλλήλων) καθορίζονται βάσει τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων πού ἰσχύουν κατά τήν πρώτη ἡμέρα τοῦ μηνός, ἐντός τοῦ ὁποίου γεννᾶται τό δικαίωμα συντάξεως. Ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμόζεται συντελεστής ἀναπροσαρμογῆς πού καθορίζεται βάσει τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 64 καί 65 παράγραφος 2 γιά τήν χώρα τῶν Κοινοτήτων, ὅπου ὁ δικαιοῦχος τῆς συντάξεως δηλώνει ὅτι ἔχει κατοικία ...».

4 Τό ἄρθρο 45 παράγραφος 3 τοῦ παραρτήματος VIII (συνταξιοδοτικό καθεστώς) προβλέπει ὅτι «οἱ παροχές δύνανται νά καταβληθοῦν, κατ' ἐκλογήν τῶν ἐνδιαφερομένων, εἴτε στό νόμισμα τῆς χώρας καταγωγῆς εἴτε στό νόμισμα τῆς χώρας διαμονῆς τους εἴτε στό νόμισμα τῆς ἕδρας τοῦ ὀργάνου στό ὁποῖο ἀνῆκε ὁ ὑπάλληλος, ὅπου ἡ ἐκλογή ἰσχύει γιά δύο τουλάχιστον ἔτη».

5 Τό Συμβούλιο ἐξέδωσε τήν 21η Δεκεμβρίου 1978 τόν κανονισμό (Εὐρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ) 3085/78 (ΕΟ 1978, L 369, σ. 6) πού προβλέπει στό πρῶτο ἄρθρο του ὅτι τό ἄρθρο 63 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Οἱ ἀποδοχές τοῦ ὑπαλλήλου ἐκφράζονται σέ βελγικά φράγκα. Καταβάλλονται στό νόμισμα τῆς χώρας, στήν ὁποία ὁ ὑπάλληλος ἀσκεῖ τά καθήκοντά του.

Οἱ ἀποδοχές πού καταβάλλονται σέ ἄλλο νόμισμα ἐκτός τοῦ βελγικοῦ φράγκου ὑπολογίζονται βάσει τῶν ἰσοτιμιῶν πού ἴσχυαν γιά τήν ἐκτέλεση τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων τήν 1η Ἰουλίου 1978.

Ἡ ἡμερομηνία αὐτή μεταβάλλεται κατά τήν ἐτησία ἐξέταση τῶν ἀποδοχῶν, πού προβλέπεται στό ἄρθρο 65, ἀπό τό Συμβούλιο πού ἀποφασίζει κατόπιν προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς μέ τήν εἰδική πλειοψηφία πού προβλέπεται στήν παράγραφο 2 δεύτερο ἐδάφιο πρώτη περίπτωση τοῦ ἄρθρου 148 τῆς συνθήκης ΕΟΚ καί τοῦ ἄρθρου 118 τῆς συνθήκης Εὐρατόμ.

Ἐπιφυλασσομένης τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 64 καί 65, οἱ συντελεστές ἀναπροσαρμογῆς πού καθορίζονται βάσει τῶν ἄρθρων αὐτῶν προσαρμόζονται, σέ περίπτωση μεταβολῆς τῆς προαναφερθείσης ἡμερομηνίας ἀπό τό Συμβούλιο, τό ὁποῖο, μέ ἀπόφαση πού ἐκδίδει σύμφωνα μέ τήν διαδικασία πού προβλέπεται στό τρίτο ἐδάφιο, προβαίνει στήν διόρθωση τῶν συνεπειῶν τῆς διακυμάνσεως τοῦ βελγικοῦ φράγκου σέ σχέση μέ τίς ἰσοτιμίες πού ἀναφέρονται στό δεύτερο ἐδάφιο.»

6 Τό ἄρθρο 4 τοῦ κανονισμοῦ προβλέπει ὅτι ὁ τελευταῖος ἀρχίζει νά ἰσχύει τήν 1η Ἰανουαρίου 1979· πάντως γιά τίς συντάξεις καί ἀποζημιώσεις, τῶν ὁποίων τά καθαρά ποσά μειοῦνται σέ σχέση μέ τήν ἐφαρμογή τοῦ τρέχοντος συστήματος, ὁ κανονισμός δέν ἐφαρμόζεται παρά ἀπό τήν 1η Ὀκτωβρίου 1979. Μετά τήν ἡμερομηνία αὐτή, ἡ διαφορά μεταξύ τῶν καθαρῶν ποσῶν πού προκύπτουν ἀπό τήν ἐφαρμογή τοῦ παρόντος κανονισμοῦ καί τῶν εἰσπραχθέντων τόν Σεπτέμβριο 1979 μειοῦται κατά ἕνα δέκατο ἀνά μῆνα.

7 Τήν 21η Δεκεμβρίου 1978, τό Συμβούλιο ἐξέδωσε ἐπίσης τόν κανονισμό (Εὐρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ) 3086/78 περί προσαρμογῆς τῶν συντελεστῶν ἀναπροσαρμογῆς πού ἐφαρμόζονται στίς ἀποδοχές καί συντάξεις τῶν ὑπαλλήλων καί λοιποῦ προσωπικοῦ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων κατόπιν τῆς τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, πού ἀφοροῦν τίς νομισματικές ἰσοτιμίες πού πρέπει νά χρησιμοποιοῦνται κατά τήν ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ. Τό πρῶτο ἄρθρο παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ 3086 ὁρίζει, μεταξύ ἄλλων, τόν συντελεστή ἀναπροσαρμογῆς, πού ἐφαρμόζεται στίς συντάξεις, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 82 παράγραφος 1 δεύτερο ἐδάφιο τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, γιά τό Ἡνωμένο Βασίλειο σέ 62,5.

8 Μέ διάφορες ἐνστάσεις βάσει τοῦ ἄρθρου 90 δεύτερη παράγραφος τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων, οἱ προσφεύγοντες (πλήν ἑνός) ἐζήτησαν ἀπό τήν Ἐπιτροπή νά ἐκδώσει ἀπόφαση, ὡς πρός αὐτούς, ἡ ὁποία θά ἀνεγνώριζε ὅτι δικαιοῦνται, κατά τήν λήξη τῆς ὑπηρεσιακῆς σχέσεως καί ὑπό τόν ὅρο τῆς ἱκανοποιήσεως ὅλων τῶν ἄλλων ὅρων πού προβλέπονται ἀπό τόν κανονισμό ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως, συντάξεως ἰσοπόσου πρός τήν σύνταξη πού θά ἐλάμβαναν ἄν ὁ κανονισμός 3086/78 δέν εἶχε ἐκδοθεῖ.

9 Μέ ἐγκύκλιο ἐπιστολή τῆς 12ης Ἰουλίου 1979 ἡ Ἐπιτροπή ἀπέρριψε τίς ἐνστάσεις αὐτές.

10 Οἱ προσφεύγοντες ἤσκησαν τή παροῦσα προσφυγή κατόπιν τῆς ἀπορρίψεως τῶν ἐνστάσεών τους. Προσβάλλουν τούς κανονισμούς 3085/78 καί 3086/78. Ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ κανονισμός 3085/78 ἐξεδόθη ἀπό τό Συμβούλιο χωρίς δέουσα δια-

βούλευση μέ τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο καί τό Δικαστήριο. Ἐπί πλέον, ἡ αἰτιολογία τῶν προσβαλλομένων κανονισμῶν εἶναι ἀνεπαρκής. Οἱ κανονισμοί ἐξεδόθησαν κατά παράβαση τῶν κεκτημένων δικαιωμάτων τῶν προσφευγόντων ἐπί συντάξεως ὑπολογιζομένης ἐπί τῆς βάσεως πού ὑφίστατο πρό τῆς ἐκδόσεως τῶν ἀνωτέρω κανονισμῶν.

11 Μέ ὑπόμνημα πού κατέθεσε τήν 26η Ὀκτωβρίου 1979 στήν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου, ἡ Ἐπιτροπή, κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 91 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας τοῦ Δικαστηρίου, προέβαλε ἔνσταση ἀπαραδέκτου. Κατά τήν ἄποψή της, οἱ προσφεύγοντες δέν εἶχαν τό δικαίωμα νά προσβάλουν εὐθέως κανονισμό τοῦ Συμβουλίου οὔτε βάσει τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 179 τῆς συνθήκης καί τῶν ἄρθρων 90 καί 91 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων οὔτε βάσει τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης. Δεδομένου ὅτι οἱ ἐν λόγω κανονισμοί ἔχουν γενική ἐφαρμογή, οἱ προσφεύγοντες δέν δύνανται νά ὑποστηρίξουν ὅτι τούς ἀφοροῦν ἄμεσα καί ἀτομικά. Κατά συνέπεια, δέν δύνανται νά τούς προσβάλουν βάσει τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης. Ἡ ἁπλή ὑποβολή μιᾶς ἐνστάσεως κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 90 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως καί ἡ ἀπόρριψή της δέν ἀρκοῦν γιά νά δημιουργήσουν ἔνδικο μέσο κατά πράξεως πού ἔχει κανονιστικό χαρακτῆρα. Ἐξ ἄλλου οἱ προσφεύγοντες, ὑπό τήν ἰδιότητά τους ὡς ὑπάλληλοι ἐν ὑπηρεσία, δέν ἔχουν κανένα συμφέρον ἱκανό νά δικαιολογήσει τήν προσφυγή τους. Ἡ ἐγκύκλιος ἐπιστολή τῆς 12ης Ἰουλίου 1979 δέν συνιστᾶ ἀπόφαση ἔχουσα ἄμεση ἐπίπτωση ἐπί ὡρισμένης ἐννόμου καταστάσεως καί, ἐπομένως, πράξη πού βλάπτει, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 90 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως.

12 Οἱ προσφεύγοντες στίς παρατηρήσεις τους ἐπί τῆς ἐνστάσεως ἀπαντοῦν ὅτι δέν ἐπιδιώκουν νά προσβάλουν εὐθέως κανονισμό τοῦ Συμβουλίου. Ἡ προσφυγή τους ἀπευθύνεται κατά ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς. Νομιμοποιοῦνται νά ζητήσουν τήν κήρυξη τῶν κανονισμῶν ὡς μή νομίμων κατά τό μέρος πού θίγουν παρανόμως τό συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα. Οἱ προσφεύγοντες δύνανται νά προσβάλουν ἀπόφαση πού ἀπορρίπτει τήν ἔνστασή τους καθ' ὅσον ἀφορᾶ τίς συνέπειες ἑνός κανονισμοῦ ὡς πρός αὐτούς. Οἱ κανονισμοί γιά τούς ὁποίους πρόκειται εἰσάγουν διάκριση ἔναντι τῶν προσφευγόντων καί θίγουν τά δικαιώματά τους, τούς ἀφοροῦν δέ ἄμεσα καί ἀτομικά. Ὅσον ἀφορᾶ τό συμφέρον τους νά ἀσκήσουν προσφυγή, οἱ προσφεύγοντες ἀναγνωρίζουν ὅτι κατά τόν χρόνο ἀσκήσεως τοῦ ἐνδίκου μέσου δέν εἶχαν κανένα συνταξιοδοτικό δικαίωμα, ἀλλά ὑποστηρίζουν ὅτι οἱ σχετικοί κανονισμοί ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τό ὅτι θίγουν ἀπό τοῦδε τόν ὑπολογισμό τῶν μελλοντικῶν τους δικαιωμάτων, πρᾶγμα τό ὁποῖο, κατά τήν ἄποψή τους, δικαιολογεῖ τό συμφέρον τους νά ἀσκήσουν προσφυγή.

13 Ἡ ἔνσταση τῆς Ἐπιτροπῆς πρέπει νά γίνει δεκτή. Οἱ σχετικοί κανονισμοί ἔχουν γενική ἐφαρμογή καί συνεπῶς οἱ προσφεύγοντες δέν δύνανται νά ὑποστηρίξουν

ὅτι συνιστοῦν ἀποφάσεις πού τούς ἀφοροῦν ἄμεσα καί ἀτομικά πρός τόν σκοπό ἀμφισβητήσεως τοῦ κύρους τους βάσει τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 173 τῆς συνθήκης. Ἡ ἁπλή ἀποβολή ἐνστάσεως δυνάμει τοῦ ἄρθρου 90 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων δέν ἀρκεῖ γιά νά δημιουργήσει ἔνδικο μέσο κατά πράξεως κανονιστικῆς φύσεως. Ἐπί πλέον, ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 90 παράγραφος 2 δέν ἐφαρμόζεται παρά μόνον στήν περίπτωση, κατά τήν ὁποία ἡ ἁρμοδία γιά τούς διορισμούς ἀρχή (ΑΔΑ) ἔλαβε ἀπόφαση ἤ παρέλειψε νά υἱοθετήσει μέτρο ἐπιβαλλόμενο ἀπό τόν κανονισμό ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως καί ἐφ' ὅσον ἡ ἐνέργεια αὐτή τῆς ΑΔΑ συνιστᾶ πράξη βλαπτική. Αὐτό δέν συνέβη ἐν προκειμένω. Κατά συνέπεια, οἱ ἐνστάσεις τῶν προσφευγόντων δέν ἠδύναντο νά στηριχθοῦν στό ἄρθρο 90 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

14 Κατά τό ἄρθρο 70 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, προκειμένου περί προσφυγῶν ὑπαλλήλων, τά ὄργανα φέρουν τά ἔξοδά τους.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρῶτο τμῆμα)

κρίνει καί ἀποφασίζει:

1) Ἀπορρίπτει τήν προσφυγή ὡς ἀπαράδεκτη.

2) Κάθε διάδικος φέρει τά ἔξοδα στά ὁποῖα ὑπεβλήθη.

Koopmans O'Keeffe Bosco

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβοῦργο τήν 16η Ἰουλίου 1981.

Ὁ γραμματεύς

A. Van Houtte

Ὁ πρόεδρος τοῦ πρώτου τμήματος

T. Koopmans